

DEFENSIE

**Inspectorate for Labour
and Environment**

19/16 RO16
MITS: 16-00340491
Pagina(s): 2 (+ 1 Bijl)
Arch : H10

Aan DG Com

T.a.v. LtKol Rudy BAERT

Onderwerp : Evere – Kw Koningin Elisabeth – DG Com – Proactieve inspectie welzijn op het werk dd 28 Apr 16

Ref : 1. KB van 27 Mar 98 betreffende de IDPBW
2. ACWB-APG-INSPECT-001 "De Arbeids- en Milieu-inspectie"
3. Nota ILE MITS 16-00044251 van 04 Feb 16

1. Synthese: Proactieve inspectie, Welzijn op het Werk, DG Com, ILE-L
2. In Bijlage vindt u het verslag van de inspectie Welzijn op het Werk van DG Com, uitgevoerd op 28 Apr 16. Het rapport wordt met enige vertraging overgemaakt daar ILE – op basis van de vastgestelde desinteresse van enkele leden van de hiërarchische lijn - in eerste instantie wachtte op de aanduiding van een nieuwe DG Com.
3. De opmerkingen vermeld in het verslag stemmen overeen met de vaststellingen die op het tijdstip en de plaats v/d inspectie gedaan zijn. Het feit dat de vaststellingen in het verslag opgenomen zijn met een vermelding B of C betekent niet noodzakelijk dat zij vallen binnen het bevoegdheidsdomein van de DG Com. Door hun vermelding wensen wij de aandacht te vestigen op de vastgestelde gebreken. Van de DG wordt nochtans verwacht dat hij op gepaste wijze maatregelen treft die in eerste instantie en bij voorrang gericht zijn op het wegnemen of reduceren van de risico's voor het personeel van de eenheid.
4. Conclusies van ILE op basis van de door de arbeidsinspecteurs gemaakte vaststellingen
 - a. Er heerst een gebrek aan risicobesef bij de riks owners van zowel de hiërarchische lijn als van de werknemers. Dit vergt een mentaliteitswijziging.
 - b. Meerdere facetten van de bedrijfsvoering worden niet beheerst door de hiërarchische lijn.
 - c. Deze feiten wijzen op een tekort aan respect voor het welzijn van de werknemers en voor de wetgeving ter zake.
5. Gezien deze onaanvaardbare situatie, zal ILE één of meerdere gerichte inspecties bij DG Com uitvoeren. Deze inspecties zullen niet noodzakelijk aangekondigd worden.

Info : WB-IDPBW/GRB - WB-IDPBW/AMT - ILE - ILE-L/M - ILE-L/T - ILE / Klass

Correspondent : Marc CORSTJENS, Lic
Adviseur
Tel : 9-6321-17001 of +32(0)2/44.17001
E-mail : marc.corstjens@mil.be

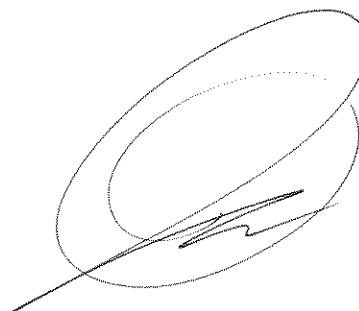
Arbeids- en Milieu-inspectie
Kwartier Koningin Elisabeth
Eversestraat 1
1140 BRUSSEL

.be

6. In toepassing van Par 5.a van het charter in Ref 2
 - a. hebben de betrokken inspecteurs tijdens de inspectie de onmiddellijke buitendienststelling bevolen van een elektrisch transpallet (zie verslag Par I.4 en III);
 - b. legt Dir ILE op dat naast de preventieadviseur bevoegd voor de arbeidsveiligheid ook de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer dient deel te nemen aan de eerstvolgende jaarlijkse rondgang (zoals bedoeld in Art 7 van het KB in Ref 1) in het Print House Defense.

Conform Par 6 van Ref 2 kan tegen deze maatregelen bezwaar ingediend worden onder de vorm van een dossier MOD. Het bezwaar heeft geen schorsende werking.

7. Aan DG Com wordt gevraagd om:
 - a. NLT 31 Dec 16 aan ILE een schriftelijk actieplan te leveren dat concrete planningselementen in de tijd bevat. Dit actieplan dient betrekking te hebben op de technische en organisatorische maatregelen om te verhelpen aan zowel de opmerkingen in het inspectierapport als aan de elementen in Par 4 van deze nota.
 - b. het verslag van de eerstvolgende rondgang in het Print House Defense aan ILE over te maken.
8. DG Com is de enige bestemming van het verslag. Het komt hem toe een kopie over te maken aan de betrokken LDPBW en aan de preventieadviseur(s)-arbeidsgeneeshe(e)r(en) van de betrokken Cel AMT.
9. In toepassing van artikel 14 van hoofdstuk IV van Titel II van de Codex over het welzijn op het werk, dient onderhavige nota en zijn Bijl ter kennis gebracht van de leden van het bevoegde BOC.
10. Lijst van de bijlagen
Bijlage A : Inspectieverslag welzijn op het werk

Francis PICCU, Ing
Adviseur-generaal
Directeur Arbeids- en Milieu-inspectie

Inspectieverslag welzijn op het werk

Onderwerp: Evere – Kw Koningin Elisabeth – DG Com - Inspectie Welzijn op het Werk

Ref: 1. ACWB-APG-INSPECT-001 ("De Arbeids- en Milieu-inspectie")
2. Nota ILE MITS 16-00044251 van 04 Feb 16

Inspectie datum: 28 Apr 16

Aanwezigen: LtKol Rudy BAERT (CO – Chef B Synth DG Com)
LtCol d'Avi BEM LUYCKX (Comd Div Crea DG COM)
Cdt Aymeric HANOTEAU (Comd Div Presse DG COM)
Cdt Charles HUBERT (Chef CIS Div Sp DG COM)
Adjt Christian DECLOEDT (Fotograaf – Laborant DG Com)
Adjt Didier LETARD (Secrétaire AsPrev DG Com)
Capt Samuel CORNU (Hoofd SLPPT 08)

Adviseur Marc CORSTJENS, Lic (Hoofd ILE-L/T)
Med Wim CASTELEIN (Medisch arbeidsinspecteur ILE-L/M)

LEGENDE : **A : IN ORDE**
B : NIET CONFORM
C : VOLLEDIG ONAANVAARBARE SITUATIE

I. EERSTE DEEL: ORGANISATORISCHE ASPECTEN

	C	B	A	VASTSTELLINGEN
I.1 Actoren welzijn op het werk		X		<ul style="list-style-type: none"> - ILE-L stelt een ontstellende afwezigheid van een gezonde preventiecultuur vast, en dit zowel bij de hiërarchische lijn als op de werkvloer. Vooral het PHD (Print House Defense) scoort opvallend slecht. Lichtpunt: zie laatste streepje van deze rubriek. - De eenheid beschikt over een aantal deelinventarissen (arbeidsmiddelen, gevaarlijke producten,...), opgemaakt per divisie. Een globaal, gemakkelijk raadpleegbaar overzicht is er echter niet. - Er is een grote achterstand op het vlak van indienststellingen van arbeidsmiddelen, persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen door de LDPBW. - Med Cdt DE COCK werd aangesteld als bevoegd arbeidsgeneesheer. Hij neemt enkel deel aan de bedrijfsbezoeken indien de werkomstandigheden het toelaten. Ook op het BOC wordt hij de laatste tijd vertegenwoordigd door zijn verpleegkundige. - Positief is de inzet van de AsPrev die in cumul maar met gedrevenheid het welzijn op het werk tracht te

				bevorderen.
I.2	Planmatige aanpak v/d preventie		X	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn nog geen functiefiches en er worden nog geen conforme Doc opgesteld waaruit moet blijken dat de nieuwe werknemers de nodige inlichtingen en instructies mbt het WW voor hun specifieke functie gekregen hebben. Er werd trouwens vastgesteld dat deze instructies veelal NIET gegeven worden (vb de fotograaf die aan de inspectie deelnam). Hierdoor is er een duidelijk gebrek aan informatie betreffende de aanwezige risico's en de te nemen preventie maatregelen. - Er bestaat een lokaal preventieplan 2016, waarop een aantal concrete doelstellingen voor de eenheid ingeschreven staan zoals de aankoop van een ademhalingstoestel. Niemand kan evenwel toelichten waarvoor dit ademhalingstoestel waarvan de aankoop sedert meerdere jaren voorzien is, moet dienen. - Een door de LDPBW opgestelde, generieke risicoanalyse 'brand' dient nu nog verder door de eenheid uitgewerkt te worden. - De personen die deel zullen uitmaken van de interventieploeg Niv 1 voor PHD werden aangeduid maar dienen nog de nodige opleiding te volgen. Opvallend is dat deze mensen zich zelf moeten inschrijven en dat er weinig of geen opvolging vanwege het commando is. - Er wordt ook melding gemaakt van problemen met betrekking tot de bijscholing van de hulpbieders EHBO. De nodige aanvragen voor 2016 werden ondertussen ingediend doch tot op heden kunnen slechts 3 hulpbieders (op een totaal van 10) aan de verplichte bijscholing deelnemen. - De eenheid beschikt over een nominatieve naamlijst met vermelding van risico's. Er kan evenwel geen verdere uitleg worden gegeven over de gerichte opvolging (en de resultaten ervan) van de aanwezige gezondheidsrisico's.
I.3	Dynamisch risicobeheersingssysteem		X	<ul style="list-style-type: none"> - Recent werd er, voor PHD, een DEPARIS-sessie georganiseerd. Voor de andere diensten waren er al eerder DEPARIS-screenings uitgevoerd. De werkpostfiches moeten, hetzij nog opgemaakt, hetzij nog gefinaliseerd en ondertekend, worden. - Hoewel er generieke risicoanalyses vanwege ACOS WB bestaan (zoals beeldschermwerk) wordt daar niets mee gedaan. - Specifieke risicoanalyses mbt de drukkerijmachines die moeten leiden tot een veilig gebruik en correcte persoonlijke beschermingsmiddelen voor de operatoren (zoals uitgewerkte indienststellingsverslagen), zijn er vrijwel niet.

I.4	Verplichte onderzoeken van arbeidsmiddelen en installaties door externe organen en uitbating v/d verslagen		X	<ul style="list-style-type: none"> - Niemand schijnt op de hoogte te zijn van de stand van zaken van de elektrische laagspanningsborden. - Uit de overgelegde keuringsrapporten van periodieke keuringen van transpalletten blijkt dat er diverse toestellen een C-keuring gekregen hebben (dwz: advies van de keurende instantie om ze niet meer te gebruiken in afwachting van de reparatie). Verklaard wordt dat deze transpalletten in de drukkerij aan de kant gezet zijn en niet gebruikt worden. Zie verder technische inspectie. - Het bepalen van de uitwendige invloedsfactoren voor de elektrische installaties zou lopende zijn.
I.5	Bijzondere medische aspecten		X	<ul style="list-style-type: none"> - Er bestaat een lijst van aanwezige chemische producten doch de E kan niet bevestigen of de MSDS-fiches van alle producten aanwezig zijn.
I.6	Bijzondere technische aspecten		X	<ul style="list-style-type: none"> - De inventaris en RA's mbt ATEX-zones moeten nog opgemaakt worden. Hoewel uit de voorgelegde inventarissen van de producten met gevaarlijke eigenschappen blijkt dat er toch wel heel wat (licht) ontvlambare vloeistoffen aanwezig zijn, werd het ontstaan van mogelijk explosiegevaarlijke atmosferen nog niet onderzocht.
I.7	Organisatie van het gezondheidstoezicht		X	<ul style="list-style-type: none"> - Er worden geen belangrijke problemen vermeld in verband met de planning van het periodiek arbeidsgeneeskundig toezicht. Dit is ook het geval voor het inplannen van de spontane consultaties en de onderzoeken in het kader van een werkhervatting na langdurige afwezigheid.
I.8	Ongevallenanalyse en aangifte v/d arbeidsongevallen (AO)		X	<ul style="list-style-type: none"> - Het afgelopen jaar 2015 zijn er geen ernstige arbeidsongevallen geweest. Er worden geen problemen gemeld met betrekking tot de registratie van arbeidsongevallen en incidenten via het meldingssysteem van ACOS WB.

II. TWEEDE DEEL: TECHNISCHE INSPECTIE

Bezochte werkplaats: Drukkerij blok 17 (PHD)

A. EERSTE SECTIE: ARBEIDSPLAATSEN

	C	B	A	FASTSTELLINGEN
II.a.1 Valgevaar, struikelen, uitglijden, risico voor vallende voorwerpen		X		- Op vele plaatsen is er val- of struikelgevaar door de vele kriskras door elkaar liggende elektrische kabels of door ongeordend stapelen van Mat of afval.
II.a.2 Preventiemaatregelen met het doel brand en explosies te voorkomen		X		- In het magazijn voor de opslag van gevaarlijke producten dient aan de hand van RA nagegaan te worden in hoeverre in deze ruimte mogelijks explosiegevaarlijke atmosferen kunnen ontstaan. Zie ook I.6.
II.a.3 Reddings- en brandbestrijdingsmiddelen		X		- Op vele plaatsen is de toegang tot de reddings- en brandbestrijdingsmiddelen (snelblussers, brandhaspels) gestremd. In de afdeling "sneldrukkerij" werd zelfs een bureel gebouwd rond een brandhaspel waardoor een eventueel gebruik van dit brandbestrijdingsmiddel sterk bemoeilijkt wordt.
II.a.4 Veiligheidssignalering		X		- De veiligheidssignalering is verwarrend. Op vele plaatsen (deuren e.d.) zijn persoonlijke stickers aangebracht waarin de veiligheidssignalering 'verdrinkt'. - De veiligheidssignalering wordt niet overal nageleefd (bvb dragen van veiligheidsschoenen). Risicoanalyse moet uitwijzen welke verbods-, gebods- en reddingsborden geplaatst worden en waar. - Belangrijke veiligheidssignalering ontbreekt (bv b geen pictogrammen bij de bak ter reiniging van de inktrollen).
II.a.5 Elektrische installaties		X		- Aan één elektrisch Vinckier-bord is er een ongeïsoleerde elektrische geleider waarvan niemand weet of hij onder spanning staat en welk het doel ervan kan zijn. - Kapotte contactdoos ter hoogte van poort (sneldrukkerij) met onbeschermd geleiders en elektrocutiegevaar tot gevolg. - Apparatuur wordt gevoed met gebruik van een aaneenrijging van mobiele stopcontacten en verlengsnoeren met mogelijk onvoldoende bescherming tegen overstroom en/of de uitwendige invloedsfactoren. Een oude "T-stekker" werd eigenhandig door de inspecteurs verwijderd.
II.a.6 Sanitaire voorzieningen		X		- Bij de dames werden toiletten, douches en vestiaires ondergebracht in één en dezelfde (open) ruimte. - Meerdere vestiairekasten beschikken niet over de noodzakelijke ventilatie.

				- De algemene ventilatie van de toiletten is onvoldoende. Niemand kan uitleg geven over een schakelkast die volgens de aangebrachte informatie onder andere de ventilatie van het sanitair gedeelte zou regelen. De schakelkast bevindt zich bovendien in volledig "uitgeschakelde" toestand.
--	--	--	--	---

B. TWEEDE SECTIE: OMGEVINGSFACTOREN EN FYSISCHE AGENTIA

	C	B	A	VASTSTELLINGEN
II.b.1 Omgevingsfactoren en andere fysische agentia		X		<ul style="list-style-type: none"> - Globaal genomen maakt de drukkerij een weinig propere indruk. Sommige burelen zijn zelfs ronduit vuil en smerig. - De ruimte waarin de OCE-ARIZONA-plotter opgesteld is, is daarvoor nauwelijks geschikt: het lokaal is niet afgewerkt, de raamomlijstingen zijn stuk, behangpapier komt los, door een gebrek aan ventilatie worden de ramen opgezet waardoor bladeren gewoon binnenwaaien, gepoetst wordt er nauwelijks. - In de gebruiksaanwijzing van de OCE-ARIZONA wordt duidelijk verwezen naar de verplichte aanwezigheid van mechanische ventilatie (met een minimum debiet van 6 X het aanwezige luchtvolume per uur). Mogelijks wordt eenzelfde voorwaarde gesteld voor de nieuwe solventplotter (kleur) die eind 2015 in dienst werd genomen doch niemand kan hierover verdere informatie verschaffen. Beide toestellen staan opgesteld in een ruimte zonder ventilatie.
II.b.2 Beheersing van lawaai en trillingen			X	- Geen opmerkingen

C. DERDE SECTIE: BESCHERMING TEGEN CHEMISCHE EN KANKERVERWEKKENDE AGENTIA

	C	B	A	VASTSTELLINGEN
II.c.1 Beheersing van gevaarlijke agentia		X		<ul style="list-style-type: none"> - Verschillende gevaarlijke producten die voor dagelijks gebruik bij de plotter opgesteld staan worden gebruikt zonder uitvoering van een degelijke risicoanalyse. De operatoren gebruiken geen persoonlijke beschermingsmiddelen en zijn zich niet bewust van eventuele gevaren van de gebruikte producten. - Omwille van gezondheidsklachten werd ter hoogte van de ARIZONA-plotter een luchtmeting uitgevoerd met bepaling van het ozongehalte. Men meldt dat

				<p>een meting van bv. de aanwezige solventconcentraties niet werd uitgevoerd. Naar verluidt is er ook geen gestructureerd overleg geweest over aanwezige klachten, de risico's en de voorgestelde meetprocedure(s). In dit verband verwijzen we ook naar de gebruikte producten/inkten die behalve solvents ook allerlei oliën en pigmenten (zoals loodchromaten en zinkchromaten) bevatten.</p> <p>- Het arbeidsproces waarbij in een open bak en zonder specifieke afzuiging inktrollen schoon gewassen en geborsteld worden, moet het voorwerp worden van risicoanalyse. Het "ontvetterbad" bestaat uit een mengeling van twee producten (P72 en P73). Niemand kan uitleg geven over de te volgen procedure én de actuele mengverhouding. Slechts van 1 product kan een MSDS-fiche overhandigd worden. Mogelijke alternatieve werkwijzen moeten onderzocht worden. Gepaste individuele beschermingsmiddelen moeten voorgeschreven worden. Bij het verwijderen van een geïmproviseerde afdekplaat wordt een doordringende geur vastgesteld.</p>
II.c.2	Beheersing van asbest		X	- Niet aanwezig
II.c.3	Gezondheidstoezicht op de werknemers van de bezochte werkplaats			- Niet geïnspecteerd.

D. VIERDE SECTIE : ARBEIDSMIDDELEN

	C	B	A	VASTSTELLINGEN
II.d.1		X		- Het merendeel van de machines in de drukkerij werd niet in dienst gesteld door de LDPBW.
II.d.2		X		- Het merendeel van de machines beschikt niet over geschreven instructies. Bovendien wordt vastgesteld dat de gebruiksaanwijzing van de nieuwe kleurenplotter enkel in het Engels beschikbaar is.
II.d.3		X		- Zie 'derde deel – Situationele factor'.
II.d.4		X		- Een rationalisering van de drukkerij dringt zich op en zou volgens ter plaatse gekregen informatie lopende zijn. Door het sluiten van drukkerijen elders zijn de laatste tijd heel wat machines naar blok 17 gebracht waardoor de overzichtelijke structuur van de

				<p>werkplaatsen verdwenen is. Het is onduidelijk in welke mate hierover een gestructureerd overleg plaatsvindt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er is klaarblijkelijk een gebrek aan opslagruimte waardoor her en der in de werkruimtes materialen opgeslagen worden. In een vroegere bureelruimte werden recent rekken geplaatst doch de stabiliteit ervan werd niet gecontroleerd. - De lavabo ter hoogte van de lijmmachine KOLBUS wordt gebruikt voor de reiniging en ontvetting van machineonderdelen. De lavabo is hierdoor ronduit smerig en onbruikbaar voor hygiënische doeleinden. De gevolgen voor het milieu zijn op dit ogenblik onduidelijk.
--	--	--	--	---

E. VIJFDE SECTIE : INDIVIDUELE UITRUSTING

	C	B	A	VASTSTELLINGEN
II.e. Werkkledij en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)		X		<ul style="list-style-type: none"> - Aangezien het merendeel van de machines niet in dienst gesteld is, werd er nauwelijks een ernstige poging gedaan om de benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen te definiëren. - Het personeel beschikt heden nog steeds niet over een gepaste werkkledij. Ook kan de verantwoordelijke van de hiërarchische lijn geen uitleg geven over een bestaande onderhoudsprocedure.

F. ZESDE SECTIE : SPECIFIEKE RISICO'S

	C	B	A	VASTSTELLINGEN
II.f Bedrijfshulpverleners en EHBO-dozen		X		<ul style="list-style-type: none"> - Ondanks de aanwezigheid van gevaarlijke en irriterende chemische producten werd er blijkbaar niet nagedacht over de verplichte aanwezigheid van één of meerdere oogspoelflessen en/of oogdouches. - De drukkerij beschikt daarentegen wel over een voldoende aantal EHBO-dozen.

III. DERDE DEEL : SITUATIONELE FACTOR

III. Situationele factor	C			VASTSTELLINGEN
Situatie transpalletten	X			Het hefwerktuig OMG V28575 (gerbeur électrique NSN 3930-13-118-5400) waarvan tijdens de inspectie van de organisatorische aspecten gebleken was dat het een C-keuring gekregen had en waarvan de hiërarchische lijn had laten verstaan dat het voorlopig niet meer in gebruik

MITS :
Ann A
-8/8-

		<p>was in afwachting van de reparatie ("sécurité anti-blockage à réparer) wordt nog alle dagen gebruikt. De hiërarchische lijn kan geen officiële beslissing voorleggen waarbij de werkgever de volle verantwoordelijkheid op zich neemt om het betrokken arbeidsmiddel toch in gebruik te houden. ILE-L/T en ILE-L/M hebben de onmiddellijke buitendienststelling ervan bevolen.</p> <p>Verder hebben de inspecteurs kennis genomen van nog een viertal andere transpalletten die eveneens door de keurende instantie met een C-keuring bedacht werden maar waarvan op de dag van de inspectie geen uitsluitsel gegeven kon worden over de actuele toestand. ILE-L wenst geïnformeerd te worden over de actuele stand van zaken van deze transpalletten.</p>
--	--	---

Marc CORSTJENS, Lic
Adviseur
Hoofd Technische
Arbeidsinspectie

Wim CASTEIN
Geneesheer
Medische Arbeidsinspecteur